

Anmodning til statsforvalter om lovlighetskontroll av politisk fattet vedtak

I kommunestyremøtet i Tvedestrand kommune den 19. juni gikk flertallet inn for å følge formannskapets innstilling i sak 53/2024 om skjøtsel av sju lindetrær og et eiketre på den gamle barneskoletomta. I innstillingen fra formannskapet het det:

«Kommunedirektøren kan bruke inntil kroner 150 000, ekskl. mva, for å felle trærne på den gamle barneskoletomta. Arbeidet dekkes innenfor sektorens ramme for 2024. Bevillingen skal også brukes til nødvendige sikkerhetstiltak, mens arbeidet pågår.»

Vi stiller spørsmål ved om dette vedtaket er lovlig fattet, og ønsker at statsforvalter skal se på saken.

Før vedtaket ble fattet, ble det gjort rede for utviklingen i saken etter møtet i formannskapet. Det kom frem at det hadde kommet inn anbud som lå i nærheten av rammen på 150 000 kroner, men da kun hvis en felte lindetrærne og beskar eika. Ønsket kommunestyret også å felle eika, ville det koste ytterligere 45 000 kroner. På bakgrunn av disse opplysningene burde det ha vært gjort endringer i forslaget til vedtak, slik flere representanter også påpekte fra talerstolen.

Vedtaket burde nok presisert at det var lindetrærne som skulle felles, mens den gamle eika skulle beskjæres. Hvis flertallet fremdeles ville ha alle trærne felt, inkludert eika, burde den økonomiske rammen eventuelt ha blitt hevet, men det ble heller ikke gjort. Vedtaket er imidlertid ikke bare uriktig eller i beste fall upresist formulert, vi stiller spørsmål ved om det kan være ulovlig fattet.

Vedtaket omfatter en tillatelse til å felle et gammelt eiketre, det eneste treet i Tvedestrand sentrum som har status som utvalgt naturtype hule eiker. Til denne naturtypen hører både hule eiketrær og andre grove eiketrær med en diameter på minst 63 cm i brysthøyde. Det er ikke forbudt å felle slike trær, men naturmangfoldloven og forskrift om utvalgte naturtyper forutsetter at hvis et slikt tre skal felles, må det gis en tilstrekkelig begrunnelse for det.

Da saken var oppe i formannskapet, ble saken dels fremstilt som en budsjettsak, dels som en sak om mulig risiko for liv og helse. I saksfremlegget ble det vist til rapport fra en arborist som vurderte at lindetrærne er til fare for liv og helse,

mens eika ble vurdert til ikke å utgjøre en slik fare. Eika hadde en sterk kronestruktur, det var ikke tegn til råde, men det ble anbefalt å beskjære større greiner mot vei. På sikt ville det gi en jevnere krone på ny, og en ville hindre mer rotutvikling. Men dermed falt også grunnlaget bort for å kunne gi fellingstillatelse med begrunnelsen at treet var til fare for liv og helse. Flertallet i både formannskapet og kommunestyret så i sitt vedtak bort fra forslaget om å beskjære eika, og vedtok heller å felle det sammen med de sju lindetrærne.

I naturmangfoldlovens § 53 heter det at en ved utøving av offentlig myndighet, og ved forvaltning av fast eiendom, skal det tas «særsilt hensyn til forekomster av en utvalgt naturtype slik at forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand unngås». Loven fortsetter med å slå fast at før «det treffes en beslutning om å gjøre inngrep i en forekomst av en utvalgt naturtype, må konsekvensene for den utvalgte naturtypen klarlegges». Når det ikke foreligger en vurdering av at eika kan utgjøre en fare for liv og helse, må eventuell fellingstillatelse gis med en annen begrunnelse, og den bør, som det står i saksfremlegget fra kommunedirektøren, være «svært god». Vi kan ikke helt se at flertallet i kommunestyret har gjort det i denne saken. Vi ønsker derfor å få prøvd hvorvidt kommunestyrevedtaket er i tråd med naturmangfoldlovens krav om tilstrekkelig begrunnelse.

Et annet problem med vedtaket, er at det ikke ser ut til å ha fulgt rett prosedyre. Det ble vedtatt en verneplan for Tvedestrand sentrum 16. juni 1992. I punkt 4.3 i planen, under paragraf 4 Uteanlegg, heter det at «eksisterende vegetasjon og terreng skal i størst mulig grad bevarer». Felling av trær, fortsetter punktet, skal godkjennes av bygningsrådet, som i dag vil si Teknikk-, plan- og naturutvalget. Eiketreet og de sju lindetrærne ligger innenfor området som er omfattet av verneplanen. Siden saken ikke er en ren budsjettsak, skulle den derfor vært oppe i TPN-utvalget før den ble lagt frem for kommunestyret. Da kunne nok også de sidene av saken som er knyttet til eikas status som utvalgt naturtype ha blitt bedre belyst.

Et tredje problem ved vedtaket, er den uheldige signaleffekten det sender ut. Skal naturmangfoldloven ha en effekt, må den følges. Da bør det offentlige, og de

folkevalgte, gå foran med et godt eksempel og vise vilje til å hegne om de utvalgte naturtypene så langt det er mulig. Det bør innebære å ta seg den tiden det tar å få en god nok konsekvensutredning av en eventuell fellingstillatelse, og det bør innebære å gi en god nok begrunnelse for en eventuell felling. Når en fellingstillatelse gis uten tilstrekkelig begrunnelse, hva kan det offentlige egentlig kreve av private grunneiere som ønsker å gjøre endringer i utvalgte naturtyper på sine eiendommer?

Tvedestrand, 25. juni 2024

Med vennlig hilsen,

Olaf Trysnes, Arbeiderpartiet

Vidar Holmsen Engh, Arbeiderpartiet

Inger Britt Ustad, Arbeiderpartiet

Ingrid Glende-Granerud, Arbeiderpartiet

Tore Ustad, Arbeiderpartiet

Tove Hage Aagaard, Sosialistisk Venstreparti

Eystein Bonnevie-Svendsen, Sosialistisk Venstreparti

Lars Erik Revheim Håland, Venstre

Håkon Haugland, Kristelig Folkeparti